

คู่มือการปฏิบัติ การผลิตถั่วงอกสร้างรายได้มูลค่าสูง เกษตรกรต้นแบบปราจีนบุรีโมเดล

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6
กรมวิชาการเกษตร

คำนำ

ปราจีนบุรีโมเดล “การผลิตถั่วงอกสร้างรายได้มูลค่าสูง” จัดทำขึ้น ภายใต้โครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เป็นการคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบดีเด่นในระดับจังหวัด และถอดบทเรียนแห่งความสำเร็จการปฏิบัติแปลงต้นแบบของเกษตรกรเกษตรกรที่สร้างรายได้สูง โดยการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม และภูมิปัญญาจากเกษตรกรต้นแบบนำมาจัดทำเป็นคู่มือเพื่อเผยแพร่ให้กับเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติโดยการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญา นำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ	4
เทคโนโลยี/ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติ	5
ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดสำหรับเพาะ	6
การให้น้ำ	6
การใส่ปุ๋ย	6
การเก็บผลผลิต	7
แนวคิดหลักในการทำงาน	8

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบปราจีนบุรีโมเดล
การผลิตถั่ววงอกสร้างรายได้มูลค่าสูง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายก้องภพ ฟุ้งนิรัติกุล ชื่อเล่น นาย

อายุ 47 ปี การศึกษา ปริญญาโท

ที่อยู่ 204 หมู่ 10 ตำบลบ่อทอง อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25110

เบอร์ติดต่อ 081-6943396 อีเมลล์ kongpop.fnc@gmail.com

พิกัดแปลง X 805187, Y 1542056 47P

กิจกรรมการเกษตร การเพาะถั่ววงอกในถังเพาะพลาสติก

พื้นที่ทำเกษตร 0.25 ไร่

การรับรองการผลิตพืช (GAP / อินทรีย์ / GI) ได้รับการรับรองแหล่งผลิต GAP พืช
รหัสรับรอง กษ 03-9001-25-350-000007 นอกจากนี้ยังขอการรับรองมาตรฐาน
การันตีและผ่านการรับรองจากหลายหน่วยงาน เช่น มาตรฐาน GMP และมาตรฐาน
น้ำดื่มที่ใช้ในกระบวนการผลิต

ประสบการณ์ในการทำการเกษตร

เดิมเกษตรกรประกอบอาชีพเป็นครูสอนโรงเรียนเอกชนและรับสอนพิเศษในอำเภอบินทร์บุรี แต่อยากมีรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง จึงเริ่มศึกษาเรื่องการเพาะถั่วงอกและมองหาตลาดในชุมชนใกล้ที่อยู่อาศัย โดยเริ่มเพาะถั่วงอกปี 2552 ถึง ปัจจุบัน (รวมระยะเวลา 14 ปี) เริ่มจากทดลองเพาะถั่วงอกภายในโรงเรียนใกล้ที่พักอาศัยใน ต.เมืองเก่า อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ทดลองเพาะถั่วงอก 20 กิโลกรัมต่อวัน ส่งขายร้านอาหารตามสั่งในพื้นที่ หลังจากผลิตได้ 6 เดือน มียอดการสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้น จึงเพิ่มกำลังการผลิตขึ้นตามความต้องการของตลาดเป็น 400-600 กิโลกรัมต่อวัน ปัจจุบันได้ย้ายสถานที่ผลิตเนื่องจากที่เดิมคับแคบ ย้ายมาสร้างเป็นโรงเรือนสำหรับเพาะถั่วงอก เลขที่ 204 หมู่ 10 ต.บ่อทอง อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี มีผลิตถั่วงอกวันละ 800-1,000 กิโลกรัมต่อวัน ส่งขายแมคโคร และมีแผนขยายการผลิตเป็น 3,000 กิโลกรัมต่อวันเพื่อส่งขายในท้องตลาดอีกช่องทางหนึ่ง โดยเกษตรกรได้ศึกษาวิธีการเพาะถั่วงอก จากสื่อต่างๆ ผ่านช่องทางจากทางอินเทอร์เน็ต ยูทูบ และทดลองเพาะถั่วงอกและเรียนรู้ด้วยตนเองมีการจดบันทึกข้อมูล และวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบทำให้ผลผลิตถั่วงอกที่ได้มีคุณภาพ โดยขอการรับรองมาตรฐาน การันตี และผ่านการรับรองจากหลายหน่วยงาน เช่น มาตรฐาน GAP มาตรฐาน GMP และมาตรฐานน้ำดื่ม (น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน) มีผลผลิตถั่วงอกที่มีคุณภาพส่งร้านค้าได้อย่างต่อเนื่องสร้างรายได้ประจำที่แน่นอน

เทคโนโลยี/ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติ

วัสดุ/อุปกรณ์ ที่ใช้ในกระบวนการผลิตถั่วงอก

1. เมล็ดถั่วเขียวผิวดำ
2. ปุ๋ยเคมี (ปุ๋ยเกร็ดผง) สูตร 13-5-42
3. ปุ๋ยเคมี(ปุ๋ยเกร็ดผง) สูตร 25-5-5
4. ถังเพาะ(ถังพลาสติก ขนาด 250 ลิตร ตัดครึ่งถังและเจาะรูระบายน้ำ)
5. ถังพลาสติก ขนาด 250 ลิตร (สำหรับผสมปุ๋ยเกร็ด)
6. ถังพลาสติก ขนาด 1,000 ลิตร (สำหรับขั้นตอนการล้างทำความสะอาด)
7. บั้วรดน้ำ

ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดสำหรับเพาะ

1. ทำการคัดแยกสิ่งเจือปน เช่น เศษหิน ดิน และเมล็ดที่ไม่สมบูรณ์มีรอยแตกร้าวออก หลังจากนั้นนำเมล็ดถั่วเขียวผิวดำมาล้างน้ำ 2-3 น้ำ และแช่เมล็ดในน้ำสะอาดเป็นระยะเวลา 4 ชั่วโมงเพื่อให้เมล็ดพองตัว
2. นำเมล็ดถั่วเขียวที่ล้างทำความสะอาดแล้วลงถังเพาะ ใส่เมล็ดถั่วเขียวถังละ 5-6 กิโลกรัม คลุมหรือปิดด้วยตาข่ายพลาสติกสีดำป้องกันแสง

การให้น้ำ/ใส่ปุ๋ย

1. ทำการรดน้ำโดยใช้ระบบให้น้ำอัตโนมัติ จำนวน 4 รอบ ทุก 2-3 ชั่วโมง
2. รดปุ๋ย สูตร 25-5-5 อัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 250 ลิตร โดยรดปุ๋ยจากเริ่มเพาะเมล็ดวันที่ 1 ถึง 4 ทุกวันๆละ 1 ครั้ง
3. รดปุ๋ย สูตร 13-5-42 อัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 250 ลิตร โดยรดปุ๋ยวันที่ 3 และ 4 วันละ 1 ครั้ง ในขั้นตอนนี้หากสังเกตเห็นว่าต้นถั่วงอกยังไม่อวบ ให้รดปุ๋ยเพิ่มเป็นวันละ 2

ครั้ง

การเก็บผลผลิตถั่วงอก

เมื่อครบกำหนดเพาะต้นถั่วงอกที่อายุ 4 วัน ให้เก็บผลผลิตต้นถั่วงอก มาล้างน้ำทำความสะอาดทั้งหมด 4 ครั้ง โดยในรอบที่ 1 ล้างทำความสะอาดต้นถั่วงอก เอาเปลือกถั่วเขียวที่หลุดจากต้นถั่วงอกที่ลอยบนผิวน้ำออก หลังจากนั้นล้างด้วยน้ำสะอาดที่ผ่านเครื่องกรองน้ำคุณภาพน้ำดื่มในรอบที่ 2-4 ในรอบที่ 3 ล้างต้นถั่วงอกด้วยน้ำที่ผสม โซเดียมไบคาร์บอเนต (อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 500 ลิตร) การฆ่าเชื้อแบบที่เรื้อย และรอบที่ 4 ล้างน้ำสะอาดในถังสุดท้ายก่อนนำผลผลิตขึ้นพักบนตะแกรงให้สะเด็ดน้ำก่อนทำ

ถุงพลาสติกแบบใส
ขาย

การบรรจุลง

ถุงละ 1 กิโลกรัมเพื่อส่ง

รูปภาพ ขั้นตอนการล้างทำความสะอาดผลผลิตถั่วงอก บรรจุถุงจำหน่าย นำผลผลิตส่งขายแมคโคร และส่งขายในตลาดท้องถิ่น ทุกวันๆละ 800 - 1,000 กิโลกรัม ทำให้มีรายได้ประจำที่แน่นอน

แนวคิดและหลักการทำงาน

- มีการวางแผนการผลิต การเตรียมเมล็ดพันธุ์ถั่วงอกเขียวผิวดำให้เพียงพอต่อกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง
- ศึกษาค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆอยู่เสมอ ทดลอง สังเกต จดบันทึกข้อมูล และใส่ใจในขั้นตอนกระบวนการผลิตเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- หาข้อมูลด้านการตลาดก่อนการผลิตพืช ศึกษาความต้องการผลผลิตในท้องตลาด ว่าตลาดมีความต้องการมากน้อยเพียงใด

จัดทำโดย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี

100 หมู่ 5 ตำบลวังตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด

ปราจีนบุรี 25110

โทรศัพท์ ๐๓๗ ๖๑๐๖๕๑ ๖